

Emili Blanch,
davant del mas
Blanch de la Pera,
el 1995. A baix, la
casa Blanch de
Girona (1932), el
seu domicili, que li
van expropiar. ANNA
CARRERAS (CRDI) /
JORDI S. CARRERA

L'arquitectura que no va poder ser

L'arquitecte gironí Emili Blanch va treballar intensament per a la Generalitat republicana, i això li va costar després l'exili i la condemna a no poder exercir el seu ofici en plenitud. Gemma Domènech ha escrit la biografia d'aquest arquitecte racionalista, que es presentarà el 19 de març a Girona

**EMILI BLANCH
ROIG
(1897-1996)**

Autora: Gemma Domènech Casadevall
Edició: Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural / Documenta Universitaria. Girona, desembre del 2012
Pàgines: 160

Gemma Domènech, l'autora del llibre *Emili Blanch Roig (1897-1996). Arquitectura, patrimoni, compromís*, ja fa temps que estudia la repressió dels arquitectes que van treballar per a la II República un cop acabada la Guerra Civil. Comparativament amb altres col·lectius professionals, com ara els mestres, se sap relativament poc sobre com el franquisme va condemnar a l'exili, l'ostracisme professional i la mort els arquitectes que van ser fidels a la legalitat republicana. Un d'ells va ser el gironí Emili Blanch (La Pera, Baix Empordà, 1897-1996), que va ser arquitecte en cap de la Generalitat a Girona i, com a tal, va construir moltes escoles i altres equipaments, però també va formar part de la comissió creada el 22 de juliol del 1936 pel govern català per preservar el patrimoni religiós de l'onada incendiària i destructiva dels revolucionaris amb els quals compartien bàndol. Encara que semblava mentida, fins i tot això li va anar a la contra, a Emili Blanch, quan el 1948 va tornar de l'exili mexicà, i, a més d'embargar-li tots els seus béns –la seva casa va passar a ser una seu de l'Auxilio Social de Falange i ell va haver de llogar-ne els baixos–, va haver de patir la suspensió total en l'exercici de la seva professió tant en l'àmbit de l'obra pública com privada. Com diu Domènech, Blanch va tenir més “sort” –que constin les cometes– que altres col·legues, perquè la seva suspensió va ser total, però no de per vida com en altres sentències del tribunal de responsabilitats polítiques, que més aviat semblaven una maledicció.

“Més que fer un llibre d'arquitectura, he volgut resseguir la història d'una vida, i en aquest sentit el protagonista podria haver estat un metge o un professional de qualsevol altre camp”, explica Domènech, investigadora de l'Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural des del 2009.

Un gran llegat

Defensor d'una arquitectura racionalista i funcional, que tingués en compte sobretot les condicions higièniques i de salubritat dels usuaris dels seus edificis, Emili Blanch va deixar com a llegat una gran quantitat de construccions de tot tipus, sobretot a localitats com ara Girona, Figueres i Palafrugell, però també en moltes altres poblacions de les comarques gironines. A Mèxic, tot i la seva curta estada, també hi va fer diversos projectes, com ara el pavelló català per a la Fira del Llibre del 1946 (imatge superior).

El llibre *Emili Blanch Roig (1897-1996). Arquitectura, patrimoni, compromís* es presentarà el dimarts 19 de març a la sala Miquel Diu de l'Ajuntament de Girona (19.30 h). La presentació serà a càrrec de Joan Boadas, arxiver municipal de Girona.

En tot cas, el llibre sí que incideix, evidentment, en la important obra de Blanch com un dels principals representants de l'arquitectura racionalista a les comarques gironines, juntament amb Josep Claret i Rovira (Girona, 1908-1988) –van ser molt amics amb Blanch abans de la guerra, però els seus destins van acabar sent visceralment contraris–, i dedica una tercera part de les seves pàgines a catalogar les seves obres, des de les escoles de Vilafreser i Galliners (Pla de l'Estany), el cinema de Torroella de Montgrí i la xarxa de clavegueram de Portbou, els anys vint, a un bloc d'apartaments a cala Rovellada, a la localitat alt-empordanesa de Colera. També va ser un dels seus últims projectes

l'adaptació per a residència geriàtrica de la casa on va viure els seus últims anys a la Pera, i que va donar a la Generalitat de Catalunya amb el compromís que hi donés aquesta funció social. Disset anys després de la seva mort, can Blanch de la Pera es va deteriorant sense que l'administració catalana sàpiga què fer-ne. Blanch, que va morir sense descendència, també va donar la seva casa de Girona a la Creu Roja i va lliurar tot el seu fons documental a l'Ajuntament de Girona.

El cercle de Montpellier

Domènech ha seguit la pista de Blanch en el seu exili, primer a Montpellier i després a Mèxic. Durant la dramàtica fugida del país, el gener del 1939, l'arquitecte coneix el poeta Antonio Machado i Carles Riba. Ja a Montpellier, Blanch entra en contacte amb un important cercle d'intel·lectuals republicans que, tot i viure en unes condicions econòmiques força crítiques, lluiten per mantenir força viva la flama del debat polític i cultural. A la ciutat francesa, Blanch entra en contacte amb Artur Bladé, Josep Maria Corredor, Ferran Rahola –fill de Carles Rahola i gendre de Pompeu Fabra–, Pere Blasi, Alexandre Cirici, etc.

L'abril del 1942, Blanch i la seva dona, Maria Batlle, marxen cap a Mèxic, fent escala a Casablanca. A Mèxic, Blanch també hi deixarà l'empremta de la seva arquitectura, però el 1948 tornen a Catalunya. Tot i les dificultats que la dictadora li posa per exercir la seva professió, la seva situació millora una mica quan, el 1950, desapareix l'expedient de la seva depuració i, de manera provisional, li permeten treballar mentre no aparegui la paperassa sancionadora. En la recta final de la seva vida professional, Blanch va fer moltes construccions per a estrangers a la costa catalana. *

MÚSICA XAVIER CASTILLÓN

Mick Taylor, al Black Music

El Black Music Festival obre avui el seu segon cap de setmana amb una de les seves apostes internacionals per a aquesta dotzena edició. Aquesta nit actuarà a La Mirona de Salt el *bluesman* britànic Mick Taylor, amb la seva banda, i el grup català Macho com a teloner (22 h, 18/22 euros). Taylor, de 64 anys, va ser membre dels Bluesbreakers de John Mayall entre el 1966 i el 1969, i es va incorporar a The Rolling Stones el 1969, per substituir Brian Jones com a guitarra solista. Va formar part dels Stones fins a finals del 1974 i va participar en la gravació d'alguns dels seus millors discos: *Let it bleed*, *Sticky fingers* i *Exile on Main St*, entre altres obres del període més creatiu i salvatge de la banda de Jagger i Richards. Posteriorment, Taylor ha continuat treballant amb la seva pròpia banda i també ha col·laborat amb músics com ara Bob Dylan i Mark Knopfler. La revista *Rolling Sto-*

25
CULTURA
08.03.2013

Mick Taylor. El guitarrista, que es va incorporar molt jove als Bluesbreakers, fa gairebé mig segle que volta pels escenaris d'arreu del món. ARXIU

ne va triar Mick Taylor com un dels millors guitarristes de la història, en una de les seves llistes habituals.

Un altre concert destacat del Black Music Festival per a aquest cap de setmana serà el que oferiran demà Josele Santiago (Los Enemigos) & Very Pomelo i la banda britànica de *blues-rock* Giles Robson & The Dirty Aces, també a La Mirona (22 h, 12/15 euros), en un programa doble molt complet i energètic. Dissabte també tindrà lloc al Sunset Jazz Club de Girona un concert del grup del guitarrista danès Mikkel Ploug, amb Loren Stillman, un dels millors saxofonistes novaiorquesos del moment. La formació es completa amb el bateria Tommy Crane i el contrabaixista Jeppe Skovbakke (23 h, 8 euros). Serà una gran nit de jazz contemporani, prologada per un taller d'improvisació jazzística a càrrec de Ploug, a l'Espai Marfà (17 h).

Demà a la tarda també tindrà lloc el primer espectacle del Petit Black Music, amb l'actuació de Jordi Tonietti al Teatre de Sant Narcís (17 h, 4 euros) i diumenge actuarà la Sant Andreu Jazz Band al Teatre de Bescanó (18 h, 18/21 euros). *

Girona